

Oslo, 10.02. 2017

Mattilsynet (postmottak@mattilsynet.no)

HØRING :

FORSLAG TIL ENDREDE KRAV FOR Å SIKRE LAVE LUSENIVÅER UNDER SMOLTUTVANDRINGEN

Naturvernforbundet viser til høringsbrev om bekjempelse av lakselus i akvakulturanlegg. Vi rakk dessverre ikke høringsfristen men håper likevel vårt innspill tas med arbeidet videre.

Oppdrettsnæringens masseproduksjon av lus er et svært stort problem. Dette har store negative konsekvenser for laks, sjøørret og sjørøye.

En lakselusforskrift må bidra til å redusere antall lakselus i våre fjorder og kystområder. Dette fordi konsentrasjonene av lakselus er svært mye større enn det som er naturlig som følge av store volum oppdrettsfisk i sjøen. For å redusere belastningen på fisk, både i oppdrettsanlegg men også på viltlevende laksefisk, så er tiden overmoden for at det nå må settes inn et krafttak. Inkludert i dette arbeidet må også næringens massive økning i medikamentbruk mot lakselus reduseres. Bruken av lakselusmidler er mangedoblet på få år, og lusas resistensutvikling eskalerer.

Naturvernforbundet er motstander av å isolere luseproblemet knyttet til smolvandring, så lenge den kritiske luseperioden for villfisk i sjøen i realiteten varer fra tidlig vår til sen høst. Med de menneskeskapte klimaendringene som vi nå registrerer, som bidrar til at havet blir varmere også over et stadig lengre tidsrom, så må den lusekritiske perioden utvides i begge ender.

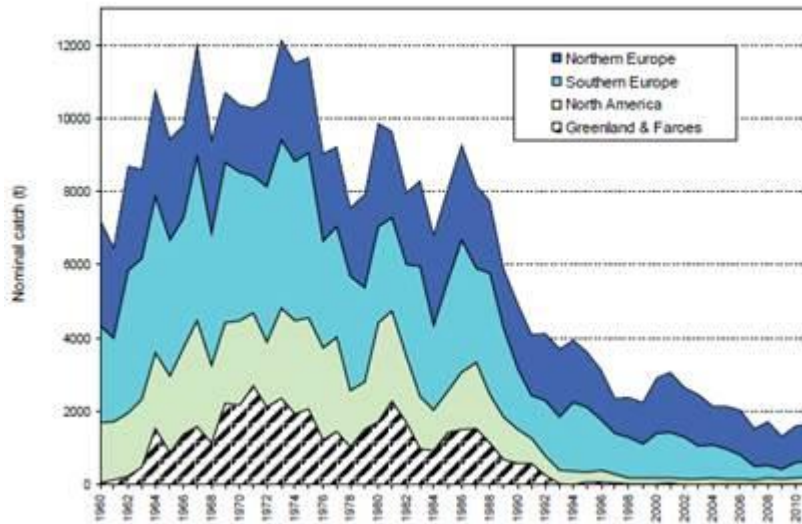
Løsningen er lukkede merder.

Løsningen er å få all oppdrett inn i lukkede anlegg.

I dagens situasjon er utfordringene enorme. Det er ikke riktig vei å gå å redusere på lusegrenser. Naturvernforbundet går derfor mot dette. Generelt mener vi at beredskap mot luseproduksjon må styrkes betydelig. Samtidig må sanksjoner og påbud om nedslakting skje raskere og på tidligere tidspunkter enn det som er dagens praksis.

Naturvernforbundet har lenge advart mot den uakseptable og økende luseproduksjonen, slik risikorapportene fra Havforskningsinstituttet har vist de siste årene. Vi viser også til Riksrevisjonen, som allerede i 2011 konstaterte at veksten i oppdrettsnæringen ikke var miljøtilpasset, sitat: «Riksrevisjonen er av den oppfatning at de miljømessige utfordringene i havbruksnæringen er blitt så vidt omfattende at næringen ikke kan sies å ha hatt en tilstrekkelig miljøtilpasset vekst, slik Stortinget har forutsatt».

Den Atlantiske laksen har hatt en svært dramatisk tilbakegang de siste 50 åra, og oppdrettsnæringa legger med dagens regime enda tyngre steiner til denne byrden, se figur:

Lusemidler og resistens

Mattilsynet er selv godt kjent med den store økningen i bruken av lusemidler og konsekvensene av dette. Luseproblemet gir massiv økning i kjemikaliebruken for å fjerne lus. Resultatet er at lusa utvikler resistens, og stadig oftere ser vi alvorlig lusekrise knytta til oppdrett. Bruken av kjemikalier til å behandle lus i oppdrett er tidoblet på få år. I 2014 ble det sluppet ut nærmere 40 tonn med kjemikalier for å fjerne lakselus (se faksimile fra Aftenposten 2014). Dette går også utover annet liv i sjøen og lusemidler er funnet i dyr hele fire km unna behandlingssted. Spredning av lusemidler er derfor et særdeles alvorlig miljøproblem.

Løs luseproblemet snarest

Oppdrettsnæringa masseproduserer lus, som utgjør en særlig stor trussel mot villaks, sjøørret og sjørøye. Næringens økologiske fotavtrykk er allerede alt for stort og en fortsatt økning av luseproblemene øker også trusselen mot villfisk.

Det er ingen tvil om at oppdrettsaktivitet masseproduserer lus og smittepress på villfisk øker. Derfor er det uakseptabelt å heve lusegrensa. Denne bør heller senkes, uten at vi har detaljkunnskap nok til å foreslå hva den bør ligge på. Den må også virke over en mye lengre tidsperiode. Særlig smoltutvandring varierer, både fra elv og fra elvemunningen. Det kan ta flere måneder fra første smolt vandrer ut fra elva til siste smolt har forlatt elvemunningen. Derfor er også de to 5 uker-periodene som er forslått (uke 16 tom. 21 i Sør-Norge og uke 20 tom. 25 i de tre nordligste fylkene) et alt for trangt tidsvindu.

Hvis næringsaktører ikke holder seg under en satt grense, som må settes lavere enn dagens grense på 0,1 lus, må det også pålegges raskere og strengere sanksjoner enn det som gjøres i dag.

Vi mener det foreslåtte regimet er for svakt og det er alvorlig at verken myndighetene eller næringen tar luseproblemet alvorlig nok.

Mvh
Naturvernforbundet

Maren Esmark
Generalsekretær

Arnodd Håpnes
Fagleder naturmangfold